

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně projednal ve veřejném zasedání konaném dne 24. července 2024 **odvolání obžalovaného jménem R. Ch., narozený XXXXX**, trvale bytem XXXXX, a dále odvolání státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Jihlavě, proti rozsudku Okresního soudu v Jihlavě ze dne 28. 5. 2024 č. j. 5 T 27/2024-350, a v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Hany Kleinové a soudců JUDr. Aleše Dufka a JUDr. Josefa Teplého rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b), d), e, odst. 2 trestního řádu se z podnětu odvolání státního zástupce napadený rozsudek **zrušuje** ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3, odst. 4 trestního řádu se **nově rozhoduje** tak, že podle § 143 odst. 2 trestního zákoníku se obžalovanému **ukládá** trest odnětí svobody v trvání **1 (jednoho) roku**.

Podle § 56 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku se obžalovaný pro výkon uloženého trestu zařazuje do **věznice s ostrahou**.

Podle § 73 odst. 1, odst. 4 trestního zákoníku se obžalovanému **ukládá** trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na **dobu 4 (čtyř) roků**.

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný R.Ch. uznán vinným přečinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku, kterého se dle skutkových zjištění soudu I. stupně dopustil tím, že:

dne 16. 7. 2023 v době okolo 14:30 hodin, jako řidič motorového vozidla zn. XXXXX, RZ: XXXXX, jedoucí po silnici č. 602 ve směru od obce XXXXX na Pelhřimov, v 95,22 km, v katastru obce XXXXX, nevěnoval dostatečnou pozornost řízení vozidla a vlivem krátkodobé nepozornosti přejel do protisměru, tedy porušil zejména ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) a § 11 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v důsledku čehož se přední částí jím řízeného motorového vozidla střetl s protijedoucím motocyklem zn. XXXXX, RZ: XXXXX, řízeným P.K., nar. XXXXX, který byl v důsledku střetu odhozen do pole, kdy při střetu P.K. utrpěl (*anonymizováno*), tedy poranění neslučitelná se životem, v jejichž důsledku bezprostředně po střetu zemřel, D.Z., nar. XXXXX, spolucestující v motorovém vozidle zn. XXXXX, utrpěla blíže nezjištěná zranění, pro která byla ošetřena v Nemocnici XXXXX, dále došlo k poškození dopravního značení A1a náležejícího XXXXX, a byla poničena vzrostlá řepka náležející XXXXX XXXXX, IČ: XXXXX.

2. Za tento přečin mu byl podle § 143 odst. 2 trestního zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání 2 let, který byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 let. Dále byl obžalovanému podle § 67 odst. 2 písm. b) a § 68 odst. 1, 2 trestního zákoníku uložen peněžitý trest ve výši 40 denních sazeb, přičemž jedna denní sazba byla stanovena na částku 2 500 Kč, tedy celkem peněžitý trest byl uložen ve výši 100 000 Kč. Dále byl obžalovanému podle § 73 odst. 1, odst. 3 (správně mělo být uvedeno odst. 4) trestního zákoníku uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 4 roků.
3. Dále bylo rozsudkem soudu I. stupně rozhodnuto v adhezním řízení tak, že byla obžalovanému uložena povinnost podle § 228 odst. 1 trestního řádu zaplatit poškozené XXXXX škodu ve výši 22 844,96 Kč a dále taktéž byla obžalovanému uložena povinnost podle § 228 odst. 1 trestního řádu zaplatit poškozeným I.K. nemajetkovou újmu ve výši 260 590 Kč, E.K. nemajetkovou újmu ve výši 260 590 Kč a E.K. nemajetkovou újmu ve výši 260 590 Kč.
4. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný prostřednictvím svého obhájce řádně a včas odvolání, které směřuje pouze do výroku o povinnosti uhradit škodu a dále povinnosti uhradit nemajetkovou újmu jednotlivým poškozeným pozůstalým.
5. V odvolání obžalovaný uvádí, že sice souhlasí se závěrem soudu I. stupně o základu jeho odpovědnosti za vzniklou nemajetkovou újmu, avšak nesouhlasí s výší přisouzených nároků, jaké určil nalézací soud. Obžalovaný uvádí, že v posuzované věci soud zohlednil kvalitu a kvantitu vztahu poškozené manželky k zemřelému jen tak, že pro ni šlo o silně traumatizující zážitek, který ji zásadně omezuje v běžném každodenním životě a že se svým manželem měla blízký vztah. Tyto okolnosti na straně pozůstalé manželky však lze dle obžalovaného považovat za zcela běžné v obdobných případech, kdy dojde k usmrcení manžela při dopravní nehodě, neodůvodňují navýšení základní částky náhrady, natož pak její navýšení o 50 %. V případě poškozených nezletilých dcer soud při stanovení výše náhrad vycházel ze stejných kritérií jako v případě poškozené manželky, přičemž zohlednil ztrátu jejich otce ve velmi nízkém věku poškozených i to, že dcery měly s otcem velmi dobrý vztah a jeho ztrátu nesou velmi těžce. Jakkoliv v případě nezletilých dcer zajisté lze s důvody pro navýšení základní částky náhrady souhlasit, soudem konstatovaná kritéria pro toto navýšení nejsou natolik mimořádná, aby odůvodňovala navýšení základní částky náhrady o 50 %. Dále obžalovaný vyčítá soudu I. stupně, že se opomněl zabývat dalšími kritérii na straně obžalovaného a sice mírou jeho zavinění a rovněž tím, že obžalovaný projevil upřímnou lítost nad

tím, co způsobil a byl po dopravní nehodě ve velmi špatném psychickém stavu, což bylo důvodem, proč se poškozeným omluvil až s časovým odstupem. Dle obžalovaného tyto okolnosti v souhrnu představují spíše důvody pro to, aby soud ponížil základní částku náhrady. Dle obžalovaného soud zcela přecenil důvody pro navýšení základní částky náhrady na straně poškozených a naopak dostatečně nepřihlédl k okolnostem významným pro její modifikaci na straně škůdce, přičemž výše náhrad nemajetkové újmy jednotlivých poškozených nedůvodně paušalizoval, tj. že vůbec nerozlišil jednotlivé okolnosti a jejich význam pro navýšení nebo naopak nena zvýšení základní částky náhrady u pozůstalé manželky a u nezletilých dcer. Dle obžalovaného zcela absentuje zhodnocení soudu I. stupně, jaký význam soud v případě té které z poškozených přikládal jednotlivým modifikačním kritériím a zejména, jak se to které modifikační kritérium projevilo ve výsledné úvaze soudu o míře navýšení základní částky náhrady vedoucí až k jejímu navýšení o mimořádných 50 %, když výrok o náhradě nemajetkové újmy je nepřezkoumatelný.

6. Dále obžalovaný v odvolání brojí i proti výroku o náhradě škody přisouzené poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, když dle něj z rozsudku není patrné, jaké náklady na léčení kterých osob, potažmo v jakých konkrétních výších měly být touto poškozenou pojišťovnou vynaloženy a není proto zřejmé, zda šlo o léčbu zranění utrpěných při dopravní nehodě, za niž nese odpovědnost obžalovaný. Obžalovaný tedy závěrem svého odvolání navrhuje, aby odvolací Krajský soud v Brně zrušil rozsudek Okresního soudu v Jihlavě č.j. 5 T 27/2024-350 ve výroci o náhradě škody a o náhradě nemajetkové újmy a aby poškozenou Všeobecnou zdravotní pojišťovnu odkázal s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních a dále, aby poškozené I.K., E.K. a E.K. odkázal s jejich nároky na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.
7. Rozsudek napadl odvoláním i státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Jihlavě, a to v neprospěch obžalovaného do výroku o trestu. Státní zástupce uvádí, že obžalovaný byl v dané trestní věci ohrožen trestem odnětí svobody v trvání 1 roku až 6 let, přičemž vzhledem k fatálnímu následku jeho jednání a současně konstatovanému porušení důležité povinnosti na straně obžalovaného lze zcela reálně uvažovat o uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody. Uvádí, že na straně obžalovaného nepřevažovaly okolnosti polehčující nad okolnostmi přitěžujícími. Na straně obžalovaného jsou pouze polehčující okolnosti dosavadní bezúhonnost a vedení řádného života. Dále však poukazuje státní zástupce na to, že je třeba při ukládání trestu taktéž hodnotit chování obžalovaného po činu, zejména pokud jde o snahu odčinit či zmírnit způsobený následek a nahradit škodu, projevenou lítostí a sebereflexí. Státní zástupce v odvolání dále uvádí, že ze strany obžalovaného bylo prohlášení viny činěna toliko s cílem dosáhnout pro něho co nejmírnějšího trestu. Ze shromážděných důkazů je přitom zjevné, že by obžalovaný byl uznán vinným bez ohledu na to, zda by prohlášení viny učinil či nikoliv. Vyjma omluvného dopisu zaslaného pozůstalým velmi krátce před hlavním líčením neučinil obžalovaný ve vztahu k pozůstalým žádný konkrétní vstřícný krok, kterým by konkrétně projevilsvou lítostí či snahu o zmírnění jinak neodčinitelného následku. Dle státního zástupce jen stěží mohly zdravotní potíže obžalovaného odůvodnit jeho nečinnost vůči pozůstalým po dobu 9 až 10 měsíců od dopravní nehody. Způsob, jakým k předmětné nehodě došlo, je velmi nebezpečný, neboť ostatním řidičům nedává fakticky žádnou šanci k tomu, aby jakýmkoliv způsobem měli možnost nehodě zabránit či alespoň zmírnit jejich následky. Dle státního zástupce o absenci sebereflexe pak mimo jiné svědčí i návrh obžalovaného přednesením na počátku hlavního líčení směřující k využití odklonu dle § 307 trestního řádu, tedy podmíněné zastavení trestního stíhání, což svědčí o celkové snaze obžalovaného dosáhnout uložení sankce, která jej bude co nejméně bolet. Státní zástupce tedy má za to, že trest uložený soudem I. stupně s podmíněným odkladem je třeba považovat za nepřiměřeně mírný, když dle názoru státního zástupce byly splněny podmínky pro uložení trestu nepodmíněného. Státní zástupce tedy navrhuje, aby odvolací soud zrušil napadený rozsudek Okresního soudu v Jihlavě a uložil obžalovanému nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 2 let se zařazením do věznice s ostrahou, dále trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu

5 až 6 let, příp. též aby byl uložen peněžitý trest tak, jak byl uložen již soudem I. stupně. Státní zástupce navrhuje i druhou eventualitu, pokud by odvolací soud dospěl ohledně trestu k jinému názoru a navrhuje, aby obžalovanému byl uložen trest odnětí svobody v trvání 2 let podmíněně odložený na zkušební dobu 4 let, peněžitý trest stejně tak, jak už byl uložen soudem I. stupně a dále trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 5 až 6 let.

8. Odvolací soud konstatuje, že odvolání jak obžalovaného, tak státního zástupce bylo podáno včas oprávněnou osobou a obsahovalo veškeré náležitosti odvolání dle ustanovení § 249 odst. 1 trestního řádu. Odvolací soud neshledal důvody pro odmítnutí nebo zamítnutí odvolání ve smyslu § 253 odst. 1, 3 trestního řádu.
9. Krajský soud v Brně jako soud odvolací v souladu s ustanovením § 254 odst. 1 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, by odvolací soud přihlédl, jen pokud by měly vliv na správnost výroku, proti nimž bylo podáno odvolání. Odvolací soud dospěl přitom k závěru, že řízení před soudem I. stupně nevykazuje žádné podstatné vady, jak má na mysli ustanovení § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu, když byla zachována veškerá ustanovení trestního řádu zabezpečující právo na obhajobu a řádné objasnění věci. Rovněž tak odvolací soud naznal, že postupem nalézacího soudu nedošlo k porušení práva na spravedlivý proces.
10. Vzhledem k tomu, že obžalovaný před soudem I. stupně prohlásil svoji vinu a soud podle § 206c odst. 4 trestního řádu prohlášení viny obžalovaným přijal a státní zástupce s tímto postupem projevil souhlas a přijmout prohlášení viny navrhl, tak odvolací soud přezkoumal pouze výrok o uložení trestu obžalovanému a dále výrok o náhradě škody a náhradě nemajetkové újmy.
11. Především je třeba konstatovat, že odvolací soud se neztotožňuje s odvoláním obžalovaného, pokud namítá, že náhrada způsobené škody XXXXX y soudem I. stupně neměla být přiznána z důvodu, že není zřejmé, jaké náklady na léčení kterých osob měly být touto poškozenou vynaloženy. Je pravdou, že soud I. stupně v odůvodnění svého rozsudku v odstavci číslo 7 při odůvodňování náhrady škody VZP je velmi stručný, nicméně je zde uvedeno, že pojišťovna svůj nárok řádně doložila. Odvolací soud konstatuje, že u hlavního líčení byl proveden důkaz, a to předložení listin na č.l. 300 – 305 spisu, kde XXXXX zcela podrobně rozepisuje, jaké léčebné úkony provedla a v jakých částkách. Léčebné úkony se týkaly jednak poškozeného zemřelého P.K. v částce 8 433,14 Kč. Dále pacientky jménem D.Z., kdy se jednalo o částku nejdříve 11 452,56 Kč a následně ještě částka 2 959,26 Kč, když po sečtení těchto částek tyto zcela a přesně odpovídají tomu, jaká částka byla XXXXX soudem přiznána, a to konkrétně ve výši 22 844,96 Kč. I když tedy soud I. stupně ve svém odůvodnění neuvedl zcela přesně, jak k této částce dospěl, resp. jakým výpočtem, má krajský soud za to, že celková částka byla přiznána zcela správně. Je taktéž nepochybné, že takto vzniklá škoda poškozené XXXXX vznikla pouze v důsledku chování a jednání obžalovaného, který způsobil dopravní nehodu. V neposlední řadě je třeba poukázat i na to, že poškozená XXXXX se se svým nárokem na náhradu škody včas a řádně ve smyslu § 43 odst. 3 trestního řádu připojila k trestnímu řízení. Odvolací soud tedy nemá nejmenších pochyb o tom, že obžalovaný je za tuto majetkovou škodu zodpovědný a je povinen ji uhradit (§ 2910 z.č. 89/2012 Sb.).
12. Obžalovaný namítal ve svém odvolání, že soud I. stupně nesprávně rozhodl o nemajetkové újmě ve prospěch poškozených, a to manželce zemřelého P. K. a jeho dvěma nezletilým dcerám, když jim přiznal každé částku ve výši 260 590 Kč. Odvolací soud se zde plně ztotožňuje s rozhodnutím soudu I. stupně a taktéž s odůvodněním nemajetkové újmy, kterou soud I. stupně uvedl v odůvodnění rozsudku. Odvolací soud konstatuje, že především bylo třeba zkoumat, zda se poškození zastoupení svým zmocněncem Mgr. Jaromírem Noskem řádně a včas se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy připojili k trestnímu řízení ve smyslu § 43 odst. 3 trestního řádu. Je pravdou, že zmocněnec poškozených u hlavního líčení dne 28. 5. 2024 (č.l. 339) uvedl, že se

poškození připojují se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy, když hovořil v množném čísle a nerozlišoval jednotlivé poškozené (takovéto připojení s náhradou škody by nebylo řádné). Nicméně zmocněnec uvedl, že nárok byl specifikován v písemném vyjádření, které bylo soudu před začátkem dokazování zasláno a je založeno ve spise. Z tohoto návrhu zmocněnce poškozených na přiznání nároku na náhradu nemajetkové újmy založené ve spise na č.l. 317 – 319 je zřejmé, že zmocněnec požaduje pro každou ze tří poškozených nemajetkovou újmu odpovídající částce 1 210 590 Kč, když z této částky je třeba odečíst částku 950 000 Kč, kterážto byla každé ze tří poškozených uhrazena pojišťovnou. Odvolací soud tedy konstatuje, že návrh poškozených na přiznání nároku nemajetkové újmy není v žádném případě bezvadný a dokonalý, zvláště když v závěrečném návrhu zmocněnec poškozených navrhuje soudu I. stupně, aby v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit způsobenou nemajetkovou újmu ve výši 3 631 770 Kč, aniž by zde bylo rozlišeno konkrétně, kterému poškozenému a jakou částku má obžalovaný uhradit. Nicméně z odůvodnění tohoto písemného návrhu na náhradu nemajetkové újmy se dá vyčíst rozlišení na jednotlivé poškozené. Ze shora uvedeného je zřejmé, že připojení se s nárokem na náhradu nemajetkové újmy bylo provedeno řádně a včas ve smyslu § 43 odst. 3 trestního řádu a soud I. stupně tedy o tomto nároku mohl rozhodovat.

13. Soud I. stupně při výpočtu nemajetkové újmy jednotlivým poškozeným správně vyšel z ustálené judikatury, a to především rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 894/2018. Dle tohoto rozhodnutí za základní částku náhrady, modifikovatelnou sužitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek lze považovat v případě nejbližších osob (manžel, rodiče, děti), dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného. Skutek se stal dne 16. 7. 2023 a soud I. stupně tedy správně vyšel z hrubé měsíční mzdy za rok 2022, která činila 40 353 Kč. Dvacetinásobek této částky je tedy 807 060 Kč. Soud I. stupně dále správně zvažoval, zda je v tomto konkrétním případě možné nemajetkovou újmu určit a stanovit touto základní částkou či je třeba tuto částku modifikovat, ať už směrem nahoru či dolů. Z rozhodnutí NS ČR sp. zn. 25 Cdo 894/2018 je zřejmé, že na straně pozůstalých je třeba zkoumat, jak je významná zejména intenzita a kvalita jejich vztahu se zemřelým, věk zemřelého a pozůstalých, případná existenční závislost na zemřelém a případné poskytnutí jiné satisfakce. Vzájemný vztah je významný pro to, že ztráta milované osoby zasáhne pozůstalého nesrovnatelně citelněji než ztráta příbuzného, k němuž má vztah neutrální. Při ztrátě rodiče je třeba u pozůstalých dětí zohledňovat i jejich věk. I když ztráta rodiče představuje újmu v každém věku, bude mít jiný dopad na dítě velmi útlého věku, které si ještě ztrátu rodiče není schopno plně uvědomit, jiný dopad bude mít na dítě školního věku, které je na rodičích citově i existenčně závislé a konečně jiný dopad na dospělého jedince, který třeba již nežije se svým rodičem ve společné domácnosti a má třeba i vlastní rodinu. Je zcela zřejmé, že v tomto konkrétním případě soud I. stupně zcela správně přistoupil k modifikaci základní částky náhrady nemajetkové újmy směrem nahoru, tedy že tuto částku zvýšil u všech tří poškozených. Poškozené nezletilé děti E. a E.K. jsou ve věku právě takovém, kdy ztrátu svého milovaného rodiče pocítí uji naprosto nejintenzivnějším způsobem, když jsou ve věku, resp. v době úmrtí jejich otce byly ve věku XXXXX a XXXXX let. Odvolací soud se teda plně ztotožňuje se soudem I. stupně, pokud základní částku u nezletilých dětí a i u manželky zemřelého, navýšil u každé o 50 %, když taktéž se odvolací soud ztotožňuje s odůvodněním uvedeným v rozsudku soudu I. stupně na které je možno odkázat. U hlavního líčení byly provedeny listinné důkazy, ze kterých je možné vycházet při určování modifikace základní částky nemajetkové újmy. Jsou to listiny, především vyjádření rodiny D. č.l. 323, zpráva manželky zemřelého I.K. č.l. 328, zpráva M.D. č.l. 329, písemné prohlášení I.K. č.l. 330 – 331 a prohlášení F.K., bratra zemřelého, u hlavního líčení č.l. 341. Z těchto všech listinných důkazů je zřejmé a soud nemá důvod o nich pochybovat, že rodinné vztahy se zemřelým byly **mimořádně intenzivní** a že jeho dvě nezletilé dcery a i manželka jeho ztrátu pocítí uji nadmíru intenzivně a bolestivě. V těchto listinách je podrobně popisováno, jakým způsobem rodina žila, jak blízký vztah měly nezletilé dcery i manželka k

zemřelému P.K.. Je naprosto zřejmé, že obžalovaný svým zaviněním (i když nedbalostním) zcela zničil život celé rodiny s malými dětmi, navíc rodiny, kde byly idylické vztahy mezi nejbližšími příbuznými. Všechny tři poškozené pozůstalé navíc byly velice výrazně ekonomicky závislé na zemřelém. Takovýto rodinný vztah a bolest ze ztráty tatínka a manžela nemůže nahradit žádná finanční částka. Navíc je třeba poukázat, že na straně obžalovaného odvolací soud nevidí téměř žádnou sebereflexi, nenabídl poškozeným žádnou pomoc v jejich abnormálně těžké situaci, kterou on zavinil (viz dále odůvodnění uloženého trestu obžalovanému).

14. Vzhledem k prokázanému vysoce intenzivnímu vztahu nezletilých a manželky poškozeného k zemřelému má i odvolací soud za to, že je třeba modifikovat směrem nahoru základní částku (100 %) náhrady nemajetkové újmy, a to až do výše 150 %. Pokud je v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 894/2018 uvedeno, že základní částka by měla být modifikována s ohledem na specifické okolnosti na straně škůdce či poškozeného zpravidla již jen v řádu desítek procent, nikoliv vícenásobků, pak modifikace zvýšení základní částky o 50 % odpovídá právě tomu, co je zde uvedeno, tedy navýšení v řádu desítek procent, když se nejedná o vícenásobek. Navýšení nemajetkové újmy o 50 % nad základní částku tedy splňuje i požadavky uvedené v tomto judikurním rozhodnutí.
15. Soud I. stupně tedy správně vyčíslil náhradu nemajetkové újmy, kterou je povinen obžalovaný (pokud to za něj neuhradí jeho pojišťovna) uhradit každé ze tří poškozených na částku 260 590 Kč. K této částce soud dospěl následujícím výpočtem. Hrubá měsíční mzda v roce 2022 činila 40 353 Kč a tuto částku je třeba vynásobit dvacetinásobkem (viz rozhodnutí NS ČR 25 Cdo 894/2018), což je tedy částka 807 060 Kč. Toto je základní částka pro výši nemajetkové újmy v případě usmrcení nejbližší osoby (manželka, děti, rodiče). Tuto částku soud I. stupně zvýšil správně o 50 %, tedy tato částka se vynásobí 1,5 a dojde se tak k částce 1 210 590 Kč. Toto by byla částka, kterou by byl obžalovaný povinen uhradit každé ze tří poškozených, pokud by nic neuhradila za něj pojišťovna. Ze zprávy pojišťovny na č.l. 334 je však zřejmé, že tato uhradila každé ze tří poškozených částku 950 000 Kč, a proto soud I. stupně z této částky správně tuto uhrazenou částku pojišťovnou odečetl a tak tedy dospěl k částce 260 590 Kč, kterou zavázal poškozeného uhradit každé ze tří poškozených na náhradu nemajetkové újmy. Odvolací soud dospěl k závěru, že obžalovaný zcela odpovídá ve smyslu § 2959 z.č. 89/2012 Sb. (občanský zákoník) za vzniklou nemajetkovou újmu všem třem poškozeným.
16. Pokud se týká majetkových poměrů obžalovaného, tak k tomuto odvolací soud poukazuje na to, že obžalovaný u hlavního líčení u soudu I. stupně uvedl, že pobírá invalidní důchod třetího stupně, tedy ve výši 17 000 Kč měsíčně, když dále obžalovaný u veřejného zasedání u odvolacího soudu uvedl, že kromě invalidního důchodu taktéž ještě pracuje a jeho měsíční příjem je asi 15 000 Kč. Dále obžalovaný uvedl, že má úspory asi ve výši 100 000 Kč. Při rozhodování o nemajetkové újmě, resp. o výši náhrady této nemajetkové újmy, je třeba vycházet z judikurního rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018. Majetkové poměry škůdce (tedy obžalovaného) coby kritérium stanovení náhrady nemajetkové újmy je nezbytné vnímat toliko jako výjimečný nástroj zmírnění přílišné tvrdosti zákona. Kritérium zkoumání majetkových poměrů škůdce nesmí být chápáno tak, že je přímá úměrnost mezi rozsahem majetku škůdce s výší náhrady. Majetkové poměry nepředstavují okolnost významnou pro strádání poškozeného. Právo na soukromý a rodinný život sekundární oběti (v tomto konkrétním případě manželky zemřelého a jeho dvou nezletilých dětí) je funkčně vyšší hodnotou než právo na ochranu majetku škůdce. Hájení ekonomických zájmů škůdce by mohlo pozůstalým vzniklou újmu ještě prohloubit. Jde tedy pouze o určitý korektiv sloužící k eliminaci neúnosně vysokých nároků na náhradu nemajetkové újmy. Majetkové poměry škůdce tedy zásadně nehrají roli pro odstupňování výše náhrady, jsou významné pouze z hlediska toho, aby výše náhrady pro něj nepředstavovala likvidační důsledek. Odvolací soud vzhledem k výše uvedenému dospěl k závěru, že náhrada nemajetkové újmy tak, jak byla určena soudem I. stupně, tedy ve výši 260 590 Kč pro každou ze tří poškozených pozůstalých, není pro obžalovaného likvidační.

17. Ze všech shora uvedených důvodů tedy odvolací soud dospěl k závěru, že je třeba odvolání obžalovaného směřující do náhrady škody a nemajetkové újmy podle § 256 trestního řádu zamítnout jako nedůvodné.
18. Vzhledem k tomu, že státní zástupce podal odvolání v neprospěch obžalovaného do výroku o trestu, musel odvolací soud tento trest přezkoumat. Obžalovanému byl soudem I. stupně ukládán trest odnětí svobody dle § 143 odst. 2 trestního zákoníku, tedy v sazbě od 1 roku do 6 let odnětí svobody. Soud I. stupně uložil obžalovanému trest odnětí svobody v trvání 2 let s podmíněným odkladem na zkušební dobu 4 let. Po přezkoumání věci ve veřejném zasedání odvolací soud dospěl k závěru, že ve smyslu § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu tento trest je trestem nepřiměřeným, a proto odvolací soud výrok o celém trestu zrušil. Pokud se týká výčtu polehčujících okolností v odůvodnění rozsudku soudu I. stupně (v bodě 5. odůvodnění), tak odvolací soud se ztotožňuje se soudem I. stupně, že na straně obžalovaného jsou polehčující okolnosti, a to dosavadní vedení řádného života, obžalovaný v minulosti nebyl trestně stíhán, v evidenční kartě řidiče má obžalovaný záznam pouze z roku 2013. Pokud se týká další polehčující okolnosti, kterou je ta skutečnost, že obžalovaný u hlavního líčení u soudu I. stupně prohlásil svoji vinu, zde odvolací soud uvádí, že tuto polehčující okolnost není možné přeceňovat, když ve spise je založeno dostatečné množství důkazů, které by s největší pravděpodobností vinu obžalovaného prokazovaly i v případě, že by svoji vinu neprohlásil. Jinak řečeno, obžalovaný tedy prohlášením viny nijak výrazně nezjednodušil trestní řízení. Pokud se týká zaslání omluvného dopisu obžalovaného poškozeným, což soud I. stupně považuje za polehčující okolnost, k tomuto má odvolací soud výrazné výhrady, když obžalovaný zaslal omluvný dopis až dne 15. 4. 2024, tedy až poté, co obdržel předvolání k hlavnímu líčení. Vzhledem k tomu, že skutek, tedy dopravní nehoda, se stal dne 16. 7. 2023, poslal obžalovaný tento dopis až 9 měsíců poté, co z nedbalosti usmrtil poškozeného P.K.. Zaslání tohoto omluvného dopisu tedy odvolací soud nepovažuje za žádnou polehčující okolnost, když spíše se u obžalovaného jedná o taktiku v jeho obhajobě.
19. Na straně obžalovaného odvolací soud shledává naopak i výrazné přitěžující okolnosti, kterými jsou především ta skutečnost, že obžalovaný neprojevil v podstatě vůbec žádnou sebereflexi, téměř žádnou lítost nad spácháním skutku, tedy, že z nedbalosti zavinil smrt naprosto nevinného člověka. Dále odvolací soud musí konstatovat, že na straně obžalovaného nebyla žádná sebemenší snaha zajímat se o pozůstalé po zemřelém poškozeném, zvláště za situace, když moc dobře věděl, že zemřelý měl dvě malé děti a manželku. Obžalovaný si musel být vědom toho, že totálně zničil život rodině s malými dětmi. Ani tato nejzávažnější skutečnost a okolnost ho nepřiměla k tomu, aby se zajímal o to, jestli takto postižené rodině, jejíž tragickou situaci on zavinil svou nedbalostí, může nějakým způsobem pomoci a alespoň částečně zmírnit jejich utrpení. Obžalovaný neposkytl manželce zemřelého a jeho pozůstalým dětem žádnou sebemenší satisfakci, když jim neposkytl vůbec žádnou finanční podporu ani podporu ústní či podporu v tom, že by se nabídl, jako řemeslník, pokud by bylo potřeba, že by manželce zemřelého pomohl vyřešit nějaké naprosto konkrétní potřeby v její domácnosti. Postup a chování obžalovaného po dopravní nehodě odvolací soud vyhodnocuje jako výrazně necitlivý, když obžalovanému muselo být zřejmé, že rodina zemřelého musí výrazným způsobem trpět a obžalovaný svým nezájmem neprojevil žádnou snahu o alespoň částečné zmírnění bolesti poškozených. Další výraznou přitěžující okolností na straně obžalovaného odvolací soud vidí v té skutečnosti, že následek dopravní nehody je zcela fatální a nenapravitelný, a to nejenom tím, že byl usmrčen člověk, ale především tím, že byl usmrčen člověk, který má dvě malé děti, které na něm byly velice výrazně závislé, ať už citově či ve formě výživy a výchovy, a tyto dvě malé pozůstalé děti mají v důsledku nedbalostního jednání obžalovaného zničený život. Odvolací soud uvádí, že samozřejmě každý zmařený život je bolestný a velkým zásahem do rodiny pozůstalých, nicméně přece jenom je rozdíl, když dojde ke zmaření života staršího člověka, který již nemá žádnou výchovnou a vyživovací povinnost vůči malým nezletilým dětem a na druhé straně, když dojde ke zmaření života osoby v produktivním věku, která vychovává (a v tomto konkrétním případě velmi intenzivně) dvě malé děti a stará se o rodinu, ať už svojí

výchovou či materiálně. V neposlední řadě odvolací soud má za to, že na straně obžalovaného je další výrazná přítěžující okolnost, kterou je ta skutečnost, že poškozený zemřelý P.K. neměl na dopravní nehodě sebemenší spoluúčast, tedy že by nějakým alespoň sebemenším způsobem se podílel na dopravní nehodě. Obžalovaný nese na dopravní nehodě zcela 100 % zavinění. Poškozený byl naprosto závislý na tom, jestli obžalovaný v důsledku své nedbalosti vjede do protisměru a usmrtí ho či nikoliv. U takového to způsobu dopravní nehody (vjetí do protisměru) nemá poškozený téměř žádnou možnost střetu zabránit.

20. Ve smyslu § 81 odst. 1 trestního zákoníku soud může podmíněně odložit výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího tři léta, jestliže vzhledem k osobě a poměrům pachatele, zejména s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a prostředí, ve kterém žije a pracuje a k okolnostem případu, má důvodně za to, že k působení na pachatele, aby vedl řádný život, není třeba jeho výkonu. Toto jsou podmínky, které musí být splněny, aby trest odnětí svobody uložený obžalovanému, mohl být podmíněně odložen. Odvolací soud ve shodě se soudem I. stupně shledává, že na straně obžalovaného jsou výrazné polehčující okolnosti, kterými je to, že dosud vedl řádný život, tedy nebyl soudně trestán, nemá vícero záznamů v evidenční kartě řidiče ani v evidenci přestupků, taktéž že jeho dosavadní život a prostředí, ve kterém žije a pracuje, je bezzávadové. Toto jsou tedy okolnosti na straně obžalovaného, které by umožňovaly ve smyslu § 81 odst. 1 trestního zákoníku výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložit. Právě vzhledem k těmto okolnostem a osobě obžalovaného odvolací soud ukládá obžalovanému trest odnětí svobody pouze v trvání jednoho roku, tedy na samé spodní hranici § 143 odst. 2 trestního zákoníku, kde je stanovena sazba trestu odnětí svobody od 1 roku do 6 let. Na druhou stranu odvolací soud má za to, že u obžalovaného není splněna další podmínka pro to, aby mu mohl být trest odnětí svobody podmíněně odložen, a to okolnost případu. Jak už bylo řečeno shora, obžalovaný svou nedbalostí způsobil nenapravitelný následek, tedy smrt osoby v produktivním věku, navíc osoby, která se stará o malé nezletilé děti a manželku a tím zničil život rodiny. Okolnosti případu ve smyslu § 81 odst. 1 tr. zákoníku jsou taktéž ty skutečnosti, které byly zmiňovány shora, tj. chování obžalovaného po spáchání dopravní nehody, tedy téměř žádná sebereflexe či zájem o alespoň částečnou nápravu své chyby a o zmírnění následků pro pozůstalé. Chování obžalovaného a jeho nezájem o pozůstalé odvolací soud vyhodnocuje jako nejzávažnější přítěžující okolnost, která způsobuje, že obžalovanému není možné trest odnětí svobody podmíněně odložit na zkušební dobu. V tomto ohledu je možné se zmínit i o tom, že pokud obžalovaný ve svém odvolání uvádí, že je možné, že na dopravní nehodě se podílel jeho špatný zdravotní stav, pak v tomto případě by obžalovaný porušil další svou povinnost ve smyslu § 5 odst. 2 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., tedy, že řidič nesmí řídit vozidlo, jestliže je jeho schopnost řízení vozidla snížena v důsledku jeho zdravotního stavu. Pokud by tedy k takovéto situaci došlo, povinností obžalovaného bylo, okamžitě vozidlo zastavit a nepokračovat v jízdě, dokud se jeho zdravotní stav nezlepší natolik, aby neohrožoval ostatní účastníky silničního provozu. Odvolací soud má za to, že trest, který obžalovanému ukládá není trestem nepřiměřeným, a to i za situace, že na straně obžalovaného jsou polehčující okolnosti. Odvolací soud však musí v tomto konkrétním případě přikládat větší váhu vysoké závažnosti jednání obžalovaného a jeho chování poté, byť se jedná o dosud (do spáchání skutku) bezúhonného jedince. Kladné osobní poměry obžalovaného odvolací soud zohlednil ve výměře trestu odnětí svobody tak, že uložil trest na samé spodní hranici trestní sazby § 143 odst. 2 tr. zákoníku, zatímco okolnosti činu (porušení několika důležitých povinností stanovených zákonem o silničním provozu a lhostejnost vůči poškozeným) byly důvodem pro volbu nepodmíněné formy tohoto trestu (viz usnesení NS ČR ze dne 10.7.2024 sp. zn. 4 Tdo 538/2024-149).
21. Vzhledem ke všemu shora uvedenému odvolací soud dospěl k závěru, že u obžalovaného není možné postupovat dle § 81 odst. 1 trestního zákoníku, tedy podmíněně odložit výkon trestu odnětí svobody, když obžalovaný všechny zde uvedené podmínky nesplnil. Odvolací soud tedy dospěl k závěru, že odvolání státního zástupce, pokud se týká ukládání trestu odnětí svobody, je důvodné.

22. Odvolací soud vzhledem k tomu, že byl zrušen celý výrok o trestu, musel dále obžalovanému uložit trest dle § 73 odst. 1, 4 trestního zákoníku, tedy trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel, když vzhledem ke skutku, kterého se obžalovaný dopustil, tedy dopravní nehodě, navíc s následkem smrti, ukládání trestu zákazu činnosti je v podstatě obligatorní záležitostí. Obžalovanému byl ukládán trest ve smyslu § 73 odst. 1 trestního zákoníku v rozmezí od 1 roku do 10 let. Vzhledem k tomu, že obžalovaný dosud nebyl soudně trestán pro spáchání trestného činu v souvislosti s dopravou, taktéž v jeho evidenční kartě řidiče je pouze jeden záznam, již z roku 2013, má odvolací soud za to, že u obžalovaného je zcela postačující trest zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 4 roků. Zde však odvolací soud nemůže přehlédnout, že původně uložený trest zákazu činnosti soudem I. stupně byl uložen dle § 73 odst. 1, 3 trestního zákoníku, když správně tento trest měl být ukládán dle § 73 odst. 1, odst. 4 trestního zákoníku vzhledem k tomu, že rozsudek byl vyhlášen až po prvním dubnu 2024.
23. Dále odvolací soud dospěl k závěru, že na straně obžalovaného je dostatečným trestem trest odnětí svobody a trest zákazu činnosti řízení všech motorových vozidel a není třeba obžalovanému dále ukládat peněžitý trest tak, jak mu již byl uložen soudem I. stupně.
24. Tak, jak již bylo řečeno shora, odvolací soud má tedy za to a dospěl k závěru, že odvolání obžalovaného je třeba dle § 256 trestního řádu zamítnout jako nedůvodné. Odvolání státního zástupce v neprospěch obžalovaného do výše trestu odvolací soud shledal jako částečně důvodné (vyjma výše trestu zákazu činnosti), a tedy mu částečně vyhověl, když zrušil celý výrok o trestu a nově sám rozhodl.

Poučení o opravných prostředcích:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný, takže **rozhodnutí nabylo právní moci a je vykonatelné** (§ 139 odst. 1 písm.a), b)cc), § 140 odst.1 trestního řádu).

Lze však proti němu podat dovolání (§ 265a odst. 1,2 trestního řádu).

Dovolání mohou podat (§ 265d odst. 1 trestního řádu)

- nejvyšší státní zástupce, který je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch či v neprospěch obviněného (§ 265d odst. 1 písm. a), § 265f odst.1 trestního řádu).
- obviněný pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 trestního řádu).
- je-li obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena může i proti vůli obviněného za něho v jeho prospěch dovolání podat též zákonný zástupce i jeho obhájce.

Dovolání se podává u soudu, který rozhodl v I. stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje (§ 265e odst. 1 trestního řádu).

O dovolání **rozhoduje Nejvyšší soud České republiky** (§ 265c trestního řádu).

V dovolání, kromě obecných náležitostí uvedených v § 59 odst. 3 trestního řádu, musí být uvedeno (§ 265f odst. 1 trestního řádu)

- proti kterému rozhodnutí dovolání směřuje,
- který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je napadán,
- čeho se dovolatel domáhá,
- konkrétní návrh na rozhodnutí dovolacího soudu,

- odkaz na zákonná ustanovení § 265b odst. 1 písm. a)-l), nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 2 trestního řádu).

Kdo podal **zcela bezvýsledně dovolání**, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním předpisem (§ 153 odst. 1 trestního řádu). Paušální částka nákladů v řízení o zcela bezvýsledně podaném dovolání činí **10.000,- Kč** (§ 3a vyhlášky č. 312/1995 Sb.).

Brno 24.07.2024

JUDr. Hana Kleinová v. r.
předsedkyně senátu

Vypracoval:
JUDr. Aleš Dufek v. r.